

Theorie en lastige woorden les 3 – blad 1

Doel: Om te lezen

Nederlanders en Indonesiërs bij een ophaalbrug in Batavia (1682).

Nederlanders in Azië

Nederlandse kooplieden kwam je over de hele wereld tegen. Net als de Portugezen voeren ze met hun schepen om Afrika heen naar Indonesië, waar ze specerijen kochten op de Molukken. Later handelden ze in Azië ook in katoen, zijde, porselein, koffie en thee. Er kwam steeds meer concurrentie tussen de Nederlandse kooplui. Daarom besloten de Staten-Generaal dat er één handelsbedrijf of **compagnie**

moest komen voor de handel op Azië: de **Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC)**. **Oost-Indië** was een andere naam voor Azië. De VOC mocht forten bouwen, oorlog voeren en de veroverde gebieden zelfstandig besturen. Er gingen soldaten en kanonnen mee aan boord. Zo konden de kooplieden piraten, maar ook buitenlandse schepen verjagen. De belangrijkste versterkte handelspost werd Batavia.

de concurrentie

Proberen beter te zijn in iets dan iemand anders die hetzelfde doet.

de compagnie

Handelsbedrijf.

de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC)

Nederlands handelsbedrijf dat werkte in Azië.

de handelspost

Een post (plaats) waar handel gedreven wordt.

Nederlanders in Amerika

Voor de handel met Amerika en West-Afrika werd de **West-Indische Compagnie (WIC)** opgericht. Midden-Amerika heette toen namelijk **West-Indië**. De Hollandse kooplui hadden in dit deel van de wereld veel meer concurrentie dan in Azië, vooral van de Spanjaarden en Portugezen. Om handel te kunnen drijven, moesten ze gebieden veroveren. Het lukte ze om Suriname, enkele Antilliaanse eilanden en delen van

Brazilië te bemachtigen. Tijdens de oorlog met Spanje was handel drijven niet de belangrijkste taak van de WIC. De schepen van de compagnie moesten de Spanjaarden dwarszitten door schepen te kapen die zilver vanuit Amerika naar Spanje brachten. Vooral admiraal Piet Hein was succesvol. Hij veroverde de Spaanse Zilvervloot waardoor Spanje minder geld had om oorlog tegen Nederland te voeren.

Een Nederlandse handelspost op Curaçao.

de West-Indische Compagnie (WIC)

Nederlands handelsbedrijf dat werkte in Amerika en West-Afrika.

Oost-Indië

Andere naam voor Azië.

West-Indië

Andere naam voor Midden-Amerika.

kapen

(Hier:) met geweld een schip veroveren.

Theorie en lastige woorden les 3 – blad 2

Doel: Om te lezen

Slavenhandel aan de Afrikaanse kust.

De slavenhandel

Slaven uit Afrika hadden een zwaar leven op Amerikaanse plantages. In de brandende zon verbouwden ze suiker en tabak voor de Europese markt. Niet alleen Portugezen, Fransen en Engelsen maar ook Nederlanders deden mee aan de handel in mensen. In het Afrikaanse Ghana hadden Nederlanders de versterkte handelsplaats Elmina veroverd op de Portugezen. Nu kon de WIC beginnen met een

driehoekshandel tussen Europa, Afrika en Amerika. Kooplieden kochten bijvoorbeeld textiel in de Republiek en gingen per schip naar de kust van West-Afrika. In Ghana ruilden ze de textiel voor slaven, die ze meenamen naar de Antillen in Zuid-Amerika. Daar ruilden ze de slaven voor de suiker en tabak van Amerikaanse planters. Het duurde wel bijna twee jaar voordat een Nederlands schip terug was in de Republiek.

de slaaf

Iemand die het eigendom is van iemand anders.

de/het textiel

Geweven stof waar je bijvoorbeeld kleren van maakt.

de driehoekshandel

Handel tussen drie gebieden.

Ander voedsel

Wist je dat aardappels uit Amerika kwamen? Door de verre zeereizen maakte Europa kennis met ander voedsel. De mensen moesten erg wennen aan de nieuwe gewassen. Aardappels voerden mensen hier eerst aan de varkens. Tomaten zagen ze in het begin als sierplanten. De VOC bracht gewassen mee als kokos en rietsuiker. Voor de maaltijden van rijke mensen werden specerijen gebruikt waarmee je voedsel meer

smaak kon geven. In Azië betaalden kooplieden graag met goud en zilver voor deze luxeartikelen, die erg schaars waren. Specerijen werden vooral gebruikt in medicijnen en ook als conserveringsmiddel. Zo kon je bederfelijke producten veel langer bewaren. Later maakten rijke Nederlanders ook kennis met **tropische vruchten** als de ananas, mango en sinaasappel.

Een Chinese fruitkoopman verkoopt tropische vruchten aan Indonesische vrouwen.

het gewas

Groep planten van dezelfde soort.

bederfelijk

Iets wat snel bederft.

het conserveringsmiddel

Middel dat je ergens aan toevoegt om te zorgen dat het niet bederft.

de tropische vruchten

Vruchten uit een gebied dat vlak bij de evenaar ligt.